

BARWNIKI I PIGMENTY	N O R M A B R A Ń Z O W A	BN-83
	Rozjaśniacze optyczne do włókien poliamidowych	6045-20
		Zamiast BN-76/6045-20
		Grupa katalogowa 1023

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są rozjaśniacze optyczne anionoczerwne o nazwach handlowych Heliofory, które są pochodnymi kwasu dwuaminostilbenodwusulfonowego.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Rozjaśniacze optyczne stosuje się w przemyśle włókienniczym do rozjaśniania wyrobów z włókien poliamidowych metodą wyczerpywania z kąpieli.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Odmiany. W zależności od koncentracji rozróżnia się następujące odmiany rozjaśniaczy optycznych w postaci proszku:

- rozjaśniacze typowe,
- rozjaśniacze skoncentrowane.

2.2. Przykład oznaczenia

- a) rozjaśniacza typowego o nazwie Heliofor CSP:
HELIOFOR CSP BN-83/6045-20

b) rozjaśniacza skoncentrowanego np. 150% o nazwie Heliofor CSP:

HELIOFOR CSP 150% BN-83/6045-20

3. WYMAGANIA

3.1. Koncentracja

— rozjaśniaczy optycznych typowych — zgodna z wzorcem,

— rozjaśniaczy optycznych skoncentrowanych — zgodna z ofertą producenta.

3.2. Odcień — praktycznie zgodny z wzorcem.

3.3. Wymagania fizyczne i chemiczne — wg tabl. 1.

Wymagania dotyczące rozjaśniaczy optycznych skoncentrowanych powinny być nie niższe niż podano w tablicy dla rozjaśniaczy optycznych typowych (100-procentowych).

3.4. Trwałość. Rozjaśniacze optyczne w postaci płynu, przechowywane w warunkach wg 4.3, zachowują własności zgodne z 3.1 ÷ 3.3 w ciągu 12 miesięcy, w postaci proszku — w praktycznie nieograniczonym czasie.

Tablica 1

Lp.	Nazwa rozjaśniacza optycznego	Postać	Pozostałość po przesiewie, %, nie więcej niż	Rozpuszczalność w wodzie w temperaturze 95°C, g/dm ³ , nie mniej niż	Trwałość				
					na sztuczne światło dzienne	na pranie w temperaturze 40°C	na podsiarczyn sodowy	na suchą obróbkę termiczną w 180°C	na suchą obróbkę termiczną w 200°C
1	Heliofor CSP	proszek	0,8	100	3	4	4-5	3	1
2	Heliofor ekstra płyn skoncentrowany CSP	roztwór z dopuszczalnym osadem rozpuszczalnym w temperaturze do 80°C	0,1	—	3	4	4-5	3	1
3	Heliofor 5 BC	proszek	0,5	100	3-4	4-5	4	3	1

Zgłoszona przez Instytut Przemysłu Organicznego
Ustanowiona przez Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego dnia 16 czerwca 1983 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 kwietnia 1984 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 11/1983 poz. 21)

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Rozjaśniacze optyczne w postaci proszku należy pakować w ilości 20 ÷ 50 kg do worków wykonanych z folii polietylenowej wg BN-74/6365-01 umieszczonych w bębnach metalowych ze szczelnym zamknięciem wg BN-76/5046-02 lub w bębnach ze sklejką wg BN-76/7162-02. Dopuszcza się pakowanie do worków papierowych szytych czterowarstwowych z wkładką z papieru asfaltowanego wg PN-76/P-79005 o wymiarach wg PN-82/O-79027, umieszczonych w workach z tkaniny wg PN-72/P-84535.

Rozjaśniacze optyczne w postaci płynu należy pakować do baniek z tworzyw sztucznych wg BN-79/6411-06 lub bębnow polietylenowych pojemności 120 dm³ wg BN-78/6411-05.

Znakowanie opakowań należy wykonać wg PN-76/O-79252. Na każdym opakowaniu transportowym należy umieścić trwały i czytelny napis zawierający co najmniej:

- a) nazwę lub znak wytwórcy,
- b) oznaczenie wg 2.2,
- c) masę brutto i netto,
- d) numer partii,
- e) numer opakowania,
- f) datę produkcji (dla rozjaśniaczy optycznych w postaci płynu).

4.2. Formowanie jednostek ładunkowych. W przypadku stosowania paletyzacji rozjaśniacze optyczne w opakowaniach wg 4.1 należy formować na paletach wg PN-81/M-78216. Ładunek na palecie należy zabezpieczyć przed przemieszczaniem i deformacją.

4.3. Przechowywanie. Rozjaśniacze optyczne należy przechowywać w opakowaniach wg 4.1 w temperaturze około 20°C w pomieszczeniach suchych zabezpieczających produkt przed zawilgoceniem.

Po każdym otwarciu opakowania należy je ponownie szczelnie zamknąć.

W przypadku skrzepnięcia lub wykrystalizowania rozjaśniacza optycznego w postaci płynu należy go podgrzać do temperatury najwyżej 80°C. Stosując paletyzację dopuszcza się piętrzenie opakowań do czterech warstw.

4.4. Transport. Rozjaśniacze optyczne opakowane wg 4.1 należy przewozić krytymi środkami transportu.

Opakowania należy ładować na środek transportowy zgodnie z aktualnymi przepisami o ładowaniu i wyładunku wagonów towarowych i samochodów ciężarowych.¹⁾

Opakowania z produktem należy układać ściśle obok siebie na całej powierzchni środka przewozowego pokrywając zamykającą do góry.

Dopuszcza się piętrzenie opakowań do pełnego wykorzystania środka transportowego. Opakowania należy zabezpieczyć przed przemieszczaniem się w czasie transportu. Wystające wewnątrz środka transportu śruby, haki, gwoździe i inne ostre części powinny być

usunięte lub zabezpieczone tak, aby nie uszkodziły opakowań w czasie transportu.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań — wg tabl. 2.

Tablica 2

Rodzaje badań	Program badań		Badanie wg
	pełne	niepełne	
a) Oznaczanie koncentracji	+	+	5.4.1
b) Oznaczanie odcienia	+	+	5.4.2
c) Oznaczanie pozostałości po przesiewie	+	+	5.4.3
d) Oznaczanie rozpuszczalności w wodzie	+	+	5.4.4
e) Oznaczanie trwałości na sztuczne światło dzienne	+		5.4.5
f) Oznaczanie trwałości na pranie	+		5.4.6
g) Oznaczanie trwałości na podsiarczyny sodowy	+		5.4.7
h) Oznaczanie trwałości na suchą obróbkę termiczną	+		5.4.8
Znak + oznacza obowiązek wykonania badania.			

Badania pełne należy wykonywać przy każdej zmianie wzorca, zmianie technologii oraz przy okresowej kontroli produkcji, która powinna być wykonywana dla każdej marki rozjaśniacza co najmniej jeden raz w roku.

Badania niepełne należy wykonywać dla każdej partii wyprodukowanego rozjaśniacza.

5.2. Wielkość partii. Partię stanowi najwyżej 5000 kg rozjaśniacza tej samej marki.

5.3. Pobieranie i przygotowywanie średniej próbki laboratoryjnej — wg PN-74/C-04707. Wielkość średniej próbki laboratoryjnej powinna wynosić co najmniej 200 g.

5.4. Opis badań

5.4.1. Oznaczanie koncentracji — wg BN-77/6045-04 p. 2.3, stosując ilości roztworów wg tabl. 8.

5.4.2. Oznaczanie odcienia — wg BN-77/6045-04 p. 2.4.

5.4.3. Oznaczanie pozostałości po przesiewie — wg PN-76/C-04702, stosując sito o boku oczka kwadratowego 0,5 mm.

5.4.4. Oznaczanie rozpuszczalności w wodzie — wg BN-69/6045-03 w temperaturze 95°C.

5.4.5. Oznaczanie trwałości na sztuczne światło dzienne — wg BN-70/6045-09 na tkaninie określonej wg BN-77/6045-08 p. 2.2.2.

5.4.6. Oznaczanie trwałości na pranie — wg BN-80/6045-50 w temperaturze 40°C.

5.4.7. Oznaczanie trwałości na podsiarczyny sodowy — wg BN-80/6045-53.

5.4.8. Oznaczanie trwałości na suchą obróbkę termiczną — wg BN-80/6045-48 w temperaturze 180°C i 200°C na urządzeniu Fixotest firmy Hanau lub podobnym.

¹⁾ Patrz Informacje dodatkowe p. 3.

5.5. Ocena wyników badań. Partię rozjaśniacza należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wyniki badań wg 5.4 są zgodne z wymaganiami wg $3.1 \div 3.3$.

Wyniki badań trwałości należy również uznać za odpowiadające wymaganiom normy, jeżeli trwałości

rozjaśnień wykonanych równolegle rozjaśniaczem badanym i wzorcowym są zgodne.

5.6. Zaświadczenie o wynikach badań. Dla każdej partii rozjaśniacza wytwórca powinien wystawić i przesłać odbiorcy zaświadczenie o wynikach badań, stwierdzające zgodność partii z wymaganiami normy.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Zakłady Chemiczne ORGANIKA-ZACHEM.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-76/6045-20

a) wyeliminowano oznaczanie substancji nierozpuszczalnych w wodzie i barwy,

b) uaktualniono normy związane dotyczące metod badań.

3. Normy i dokumenty związane

PN-76/C-04702 Barwniki. Wspólne metody badań

PN-74/C-04707 Barwniki. Pobieranie i przygotowywanie próbek

PN-81/M-78216 Palety ładunkowe płaskie jednopłytowe czterowieściowe bez skrzydeł drewniane 800×1200 EUR

PN-82/O-79027 Opakowania transportowe. Worki papierowe. Szeroki wymiarowe

PN-76/O-79252 Transportowe jednostki ładunkowe. Znaki i znakowanie. Wymagania podstawowe

PN-76/P-79005 Opakowania transportowe. Worki papierowe

PN-72/P-84535 Worki z włókien tykowych

BN-76/5046-02 Opakowania transportowe metalowe. Bębny lekkie

BN-69/6045-03 Rozjaśniacze optyczne. Oznaczanie stopnia rozpuszczalności w wodzie

BN-77/6045-04 Rozjaśniacze optyczne dla włókiennictwa. Oznaczanie dawki maksymalnej, koncentracji i odcienia

BN-77/6045-08 Rozjaśniacze optyczne dla włókiennictwa. Oznaczanie trwałości rozjaśniaczy. Zasady ogólne

BN-70/6045-09 Rozjaśniacze optyczne. Oznaczanie trwałości na sztuczne światło dzienne

BN-80/6045-48 Rozjaśniacze optyczne. Oznaczanie trwałości na suchą obróbkę termiczną

BN-80/6045-50 Rozjaśniacze optyczne. Oznaczanie trwałości na pranie

BN-80/6045-53 Rozjaśniacze optyczne. Oznaczanie trwałości na podsiarczyn sodowy

BN-74/6365-01 Folia opakowaniowa z polietylenu o małej gęstości

BN-78/6411-05 Opakowania transportowe z tworzyw sztucznych. Bębny

BN-79/6411-06 Opakowania transportowe z tworzyw sztucznych. Bańki

BN-76/7162-02 Opakowania transportowe drewniane. Bębny ze sklejk

Przepisy o ładowaniu i wyładowywaniu wagonów towarowych w komunikacji wewnętrznej. Załącznik nr 10 do DKP (Dz.T i ZK z 1968 r. nr 4 poz. 10) wraz z późniejszymi zmianami.

Instrukcja o ładowaniu samochodów ciężarowych i przyczep.

Załącznik do Zarządzenia Ministra Komunikacji z dnia 7 marca 1963 r. (Mon. Pol. nr 24, poz. 123).

4. Autorzy projektu normy — inż. Krystyna Spinek, inż. Bogumiła Łąkowska — Zakłady Chemiczne ORGANIKA-ZACHEM w Bydgoszczy.

5. Wzorce rozjaśniaczy optycznych z pełnymi atestami dostarczają na żądanie Zakłady Chemiczne ORGANIKA-ZACHEM, Aleja Ludowego Wojska Polskiego 65, 85-825 Bydgoszcz.